

سوالات		ردیف
باسمه تعالی		
مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	ساعت شروع: ۹ صبح	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه		ادبیات فارسی (۳)
تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۶ / ۱۵		سال سوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دوره‌ی تابستانی (شهریورماه) سال ۱۳۸۹
نمره	سوالات	ردیف
	<b>الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره)</b>	۱
۰/۲۵	ابیات و عبارات زیر را به نثر روان، بازگردانی کنید.	
۰/۲۵	۱- شما که با شاهان بیشتر محشور بوده‌اید.	
۰/۲۵	۲- من ریاست این کبوتران تکفل کرده‌ام.	
۰/۲۵	۳- ماند غرامت‌زده از کار خویش	
۰/۲۵	۴- می‌بینم اگر ذره‌ای اندر تک ریاست	
۰/۱۵	۵- برخاست نه تمام و بر خویشتن می‌ژکید.	
۰/۱۵	۶- خرد را مکن با دل اندر مفاک	
۰/۱۵	۷- آن چه جگر سوزه بود، باز جگر سازه شود	
۰/۷۵	۸- از گزند داس دروگر وقت، هیچ روینده را زنه‌ار نیست.	
۰/۷۵	۹- به معونت و مظاهرت ایشان از دست صیاد بجستم.	
۱	۱۰- هر نفسی که فرو می‌رود، مُمد حیات است و چون برمی‌آید، مفرح ذات.	
۱	۱۱- لعل را گر مَهر نبود، باک نیست عشق را دریای غم، غمناک نیست	
	<b>ب) لغت (۲ نمره)</b>	۲
	با توجه به ابیات و عبارات زیر، معنی و مفهوم واژه‌های مشخص شده را بنویسید.	
۰/۲۵	۱۲- آهسته و با تائی پیش حسین (ع) آمد.	
۰/۲۵	۱۳- دویدم توی سرسرا و از آن جا به بالکن.	
۰/۲۵	۱۴- در سرتاسر قلمرو خود، چاووش در داد.	
۰/۲۵	۱۵- در چهل سالگی پشت قاش زین نشستیم.	
۰/۲۵	۱۶- در ناحیه‌ی شقیقه‌اش یک سوراخ دیده‌می‌شد.	
۰/۲۵	۱۷- اصلان گاری‌اش را شسته‌بود و داشت مال پندها را محکم می‌کرد.	
۰/۲۵	۱۸- از مضیق حیات درگذری وسعت ملک لامکان بینی	
۰/۲۵	۱۹- دست در کش کرد با آتش به هم خویشتن گم کرد با او خوش به هم	
	<b>ب) خودآزمایی (۳ نمره)</b>	۳
۰/۲۵	۲۰- مراد از «فرش زمردین» در عبارت «فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد» چیست؟	
۰/۲۵	۲۱- مقصود از «او» در بیت زیر، از درس «نیاز روحانی»، کدام شخصیت است؟ «کسی که وسعت او در جهان نمی‌گنجد به خانه‌ی دل من، آمده‌است مهمانی»	
۰/۲۵	۲۲- در بیت «زرین قبا زره زن از ابر سحرگهی / کان جا چو پیک بسته‌قبا می‌فرستمت» مقصود از «بسته‌قبا» چیست؟	
۰/۲۵	۲۳- عبارت زیر - که از زبان رضاخان بیان شده - نمایانگر کدام ویژگی وی در امر حکومت است؟ «امروز تو این مملکت، امر، امر ماست. مجلس و عدلیه و دولت، تعارفه.»	
	«ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی دوم»	

سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)		رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۹ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۵ / ۶ / ۱۳۸۹		
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دوره‌ی تابستانی (شهریورماه) سال ۱۳۸۹		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		
ردیف	سوالات	نمره		
	۲۴- در بیت زیر، مقصود فردوسی از «سگزی» و «مرد پرخاشخر» به ترتیب چه کسانی است؟ «فراموش کردی تو سگزی مگر کمان و پر مرد پرخاشخر»	۰/۵		
	۲۵- منظور از «روزگار گذاشتندی» در جمله‌ی «در طاعت و مطاوعت او روزگار گذاشتندی» چیست؟	۰/۵		
	۲۶- با توجه به عبارت زیر، «عنان قلم را در اختیار داشتن» کنایه از چیست؟ «بیهقی نویسنده‌ای است که عنان قلم را در اختیار داشته و به اقتضای حال، آن را به گردش درمی‌آورده‌است.»	۰/۵		
	۲۷- با توجه به عبارت زیر، چرا نویسنده، ابلیس را اعور (یک چشم) دانسته‌است؟ «اَبلیس پرتلیس یک باری گرد او (آدم) طواف می‌کرد و بدان یک چشم، اعورانه بدو درمی‌نگریست.»	۰/۵		
۴	(ت) دانش‌های ادبی (۳ نمره)			
	۲۸- عبارت زیر، معرف کدام شخصیت است؟ «از سینماگران و فیلم‌نامه‌نویسان برجسته‌ی تاریخ سی ساله سینمای ایران است. «دل‌شدگان» از مهم‌ترین فیلم‌نامه‌های اوست.»	۰/۲۵		
	۲۹- نویسنده‌ی «ملاقات در شب آفتابی» کیست؟	۰/۲۵		
	۳۰- «الف» قیصر امین‌پور (ب) علی مؤذنی (پ) پرویز خرسند (ت) زین‌العابدین رهنما	۰/۲۵		
	۳۱- جاهای خالی عبارات زیر را به شکلی صحیح، پر کنید. الف) نثر کتاب «بخارای من، ایل من» روان و ..... است و ما را با فرهنگ اقلیمی ایل قشقایی آشنا می‌کند. ب) دکتر «فاطمه راکعی» از شاعران انقلاب اسلامی است. تاکنون دو مجموعه‌ی شعر «سفر سوختن» و ..... از او به چاپ رسیده‌است.	۰/۱۵		
	۳۲- موضوع اصلی تاریخ بیهقی چیست؟	۰/۲۵		
	۳۳- وجود پدیده‌هایی نظیر «سیمرغ» و «دیوسفید» در شاهنامه‌ی فردوسی، نمایانگر کدام یک از زمینه‌های اصلی حماسه است؟	۰/۲۵		
	۳۴- در جمله‌ی زیر، یک آرایه‌ی ادبی مشخص کنید. «صدایی گرم و جان‌بخش از میان خیمه‌ای بیرون می‌خزید.»	۰/۲۵		
	۳۵- در بیت زیر، بین واژگان «رُفت» و «رُفت»، کدام یک از انواع «جناس» برقرار است؟ «باید به مژگان رُفت گرد از طور سینین باید به سینه رُفت زین جا تا فلسطین»	۰/۲۵		
	۳۶- اصلی‌ترین موضوع عرفان چیست؟	۰/۲۵		
	۳۷- کاربرد آرایه‌ی ادبی «حُسن تعلیل» در کدام یک از ابیات زیر، مشهود است؟ الف) کسی که سبزتر است از هزار بار بهار ب) تویی بهانه‌ی آن ابرها که می‌گریند کسی شگفت، کسی آن چنان که می‌دانی بیا که صاف شود این هوای بارانی	۰/۲۵		
	۳۸- در تشبیه موجود در عبارت زیر، «مشبه» کدام است؟ «این سر نه سامان پذیرد و این غم نه پایان پذیرد یک نیم‌شب پر نگیرد، تا مرغ آه من و تو»	۰/۲۵		
	«ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی سوم»			

سؤالات		ردیف
باسمه تعالی		
مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	ساعت شروع: ۹ صبح	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی
تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۶ / ۱۵		سال سوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دوره‌ی تابستانی (شهریورماه) سال ۱۳۸۹
نمره	سؤالات	ردیف
	<b>(ن درک مطلب ۴ نمره)</b>	۵
۰/۲۵	۳۹- مقصود از «گره‌گشای هوا» در بیت زیر، کیست؟ «دست هوا به رشته‌ی جان بر، گره زده‌ست نزد گره‌گشای هوا می‌فرستمت»	
۰/۲۵	۴۰- مراد از «ارباب معرفت» در بیت زیر، چه کسانی است؟ «هاتف، ارباب معرفت که گهی مست خوانندشان و گه هشیار»	
۰/۲۵	۴۱- جمله‌ی «برده‌ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد» بر کدام‌یک از صفات خداوند متعال، تأکید دارد؟	
۰/۲۵	۴۲- در سروده‌ی زیر، که مخاطب آن یک جانباز است، منظور از «میوه خورشید» چیست؟ «می‌شود از باغ نگاهت هنوز/ یک سبد از میوه‌ی خورشید/ چید»	
۰/۵	۴۳- مفهوم جمله‌ی مشخص شده را در بیت زیر، بیان کنید. «گفت: این پروانه در کار است و بس/ کس چه داند؟ این خبردار است و بس»	
۰/۵	۴۴- مصراع دوم بیت «دریادلان راه سفر در پیش دارند/ پا در رکاب راهوار خویش دارند» کنایه از چیست؟	
۰/۵	۴۵- شاعر در بیت زیر، تحمل غم و اندوه را در چه صورتی، میسر و آسان می‌داند؟ «چه باشد گر خورم صد سال تیمار چو بینم دوست را یک روز، دیدار»	
۰/۵	۴۶- در این بخش از غزلواری شکسپیر: «آری، زمان فرّه‌ی جوانی را می‌پژمرد/ بر ابروان زیبا، شیارهای موازی درمی‌افکنند» مقصود از جمله‌ی پایانی چیست؟	
	۴۷- در این سروده‌ی تاگور: «ماه/ روشنی‌اش را برای در سراسر آسمان می‌پراکند/ و لکه‌های سیاهش را برای خود نگه می‌دارد»	
۰/۲۵	الف) «ماه» نماد چه کسانی است؟	
۰/۲۵	ب) منظور از «لکه‌های سیاه» چیست؟	
۰/۵	۴۸- مفهوم کنایی «در بند خود نبودن» را با توجه به عبارت «خدیجه می‌دید که این هفته با هفته‌ی پیش فرق دارد. می‌دید او در بند خودش نیست» بنویسید.	
	<b>(ج حفظ شعر ۲ نمره)</b>	۶
۰/۲۵	تا دمی بیاسایم، زین ..... ظلمانی	۴۹- ابیات زیر را به شکلی صحیح، کامل کنید. ۴۹- ساقیا بده جامی، زان شراب روحانی ۵۰- طره‌ی پریشانش، دیدم و به ..... گفتم
۰/۲۵	این همه پریشانی، بر سر پریشانی	
۰/۲۵	..... چو در قیامت، چشم گناهکاران	۵۱- بگذاشتند ما را، در دیده آب حسرت
۰/۲۵	از بس که دیر ماندی، چون ..... روزه‌داران	۵۲- ای صبح شب‌نشینان، جانم به طاقت آمد
۰/۵	اجر صبری است کزان شاخ نباتم دادند	۵۳- ..... می‌ریزد
۰/۵	..... است	۵۴- حاصلی نیست به جز غم ز جهان خواجه را
۲۰	جمع نمره	« شکوفه‌های دانش در وجودتان پریار باد »

باسمه تعالی	
راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۵ / ۶ / ۱۳۸۹
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دوره‌ی تابستانی (شهریورماه) سال ۱۳۸۹	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir
ردیف	راهنمای تصحیح
۱	<p>با تشکر از دقت نظر همکاران محترم، راهنمای زیر جهت هماهنگی و سهولت در تصحیح به خدمت شما ارائه می‌گردد. به پاسخ‌های درست و مشابه نمره تعلق می‌گیرد.</p> <p>الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره)</p> <p>۱- شما که با شاهان بیشتر نشست و برخاست داشته‌اید. (هم‌نشین بوده‌اید) (۰/۲۵)</p> <p>۲- من ریاست این کبوتران را بر عهده گرفته‌ام. (۰/۲۵)</p> <p>۳- از کاری که انجام داده‌بود، زیان دید. (۰/۲۵)</p> <p>۴- اگر ذره‌ای در ته دریا هم باشد، آن را می‌بینم. (۰/۲۵)</p> <p>۵- برخاست اما نه به صورت کامل (۰/۲۵) و زیر لب آهسته سخن می‌گفت. (غرولند می‌کرد) (۰/۲۵)</p> <p>۶- عقل و احساس خود را (۰/۲۵) تباه نکن. (۰/۲۵)</p> <p>۷- آن چه آزاردهنده (کشنده) است (۰/۲۵) زندگی‌بخش خواهد بود. (۰/۲۵)</p> <p>۸- از آسیب زمان - که مانند داسی دروگر- است (۰/۲۵) هیچ موجودی (۰/۲۵) در امان نیست. (۰/۲۵)</p> <p>۹- به یاری (۰/۲۵) و پشتیبانی آن‌ها (۰/۲۵) از دست شکارچی رها شدم. (۰/۲۵)</p> <p>۱۰- هر نفسی که می‌کشیم (دم)، یاری‌دهنده‌ی زندگی است (۰/۵) و آن‌گاه که بالا می‌آید (بازدم) شادی‌بخش وجود است. (۰/۵)</p> <p>۱۱- اگر لعل نقش مهر نداشته‌باشد، اشکالی ندارد (مهم نیست) (۰/۵) عشق هم که با اندوه همراه است حتی از دریای غم نیز هراسی ندارد. (۰/۵)</p>
۲	<p>ب) لغت (۲ نمره) (هر مورد ۰/۲۵)</p> <p>۱۲- درنگ کردن، آهستگی</p> <p>۱۳- محوطه‌ی در ورودی</p> <p>۱۴- بانگ، جار، ندا</p> <p>۱۵- برجستگی جلو زین اسب، کوهه یا قبه‌ی زین</p> <p>۱۶- قسمت فوقانی خارجی استخوان سر، گیج‌گاه</p> <p>۱۷- قطعه چوبی که جلو درشکه یا ازابه نصب کنند و اسب‌ها را به دو طرف آن بندند.</p> <p>۱۸- تنگنا، کار سخت و دشوار</p> <p>۱۹- بغل، آغوش</p>
۳	<p>پ) خودآزمایی (۳ نمره)</p> <p>۲۰- سبزه‌زار (۰/۲۵)</p> <p>۲۱- امام خمینی (ره) (۰/۲۵)</p> <p>۲۲- آماده، مهیا (۰/۲۵)</p> <p>۲۳- استبداد یا خودکامگی (۰/۲۵)</p> <p>۲۴- سگزی: رستم (۰/۲۵) مرد پرخاشخو: اسفندیار (۰/۲۵)</p> <p>۲۵- زندگی خود را سپری می‌کردند. (۰/۵)</p> <p>۲۶- تسلط داشتن بر نویسندگی (۰/۵)</p> <p>۲۷- زیرا انسان را تنها از یک بعد می‌دید. (۰/۵)</p>
	«ادامه در صفحه‌ی دوم»

باسمه تعالی		راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	
رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی		سال سوم آموزش متوسطه	
تاریخ امتحان: ۱۵ / ۶ / ۱۳۸۹		دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دوره‌ی تابستانی (شهریورماه) سال ۱۳۸۹	
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir			
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره	
۴	(ت) دانش‌های ادبی (۳ نمره) ۲۸- علی حاتمی (۰/۲۵) ۲۹- ب) علی مؤذنی (۰/۲۵) ۳۰- پنج داستان (۰/۲۵) ۳۱- الف: طنزآمیز (۰/۲۵) ب: آواز گل‌سنگ (۰/۲۵) ۳۲- تاریخ سلطنت مسعود پسر محمود غزنوی (۰/۲۵) ۳۳- خرق عادت (۰/۲۵) ۳۴- تشخیص (یا استعاره)، حس آمیزی (ذکر یک مورد کافی است) (۰/۲۵) ۳۵- جناس ناقص (۰/۲۵) ۳۶- عشق (۰/۲۵) ۳۷- ب (۰/۲۵) ۳۸- آه (۰/۲۵)	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	
۵	(ث) درک مطلب (۴ نمره) ۳۹- خدا یا معشوق (۰/۲۵) ۴۰- عارفان (۰/۲۵) ۴۱- ستار العیوب بودن (یا هر مفهوم نظیر این) (۰/۲۵) ۴۲- معنویت یا نور (۰/۲۵) ۴۳- کارآزموده است. (در عشق با تجربه است) (۰/۵) ۴۴- آماده‌ی حرکت و هجوم هستند. (۰/۵) ۴۵- در صورت دیدن چهره‌ی معشوق (۰/۵) ۴۶- فرا رسیدن ایام پیری (یا هر مفهوم مشابهی) (۰/۵) ۴۷- الف) افراد اینارگر یا خیرخواه (۰/۲۵) ب) زشتی‌ها یا بدی‌ها (۰/۲۵) ۴۸- بی‌توجهی نسبت به خویش (یا هر مفهوم این گونه‌ای) (۰/۵)	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	
۶	(ج) حفظ شعر (۲ نمره) ۴۹- حجاب (۰/۲۵) ۵۰- دل (۰/۲۵) ۵۱- گریان (۰/۲۵) ۵۲- شام (۰/۲۵) ۵۳- این همه شهید و شکر کز سختم (۰/۵) ۵۴- شادی جان کسی کاو ز جهان آزاد (۰/۵)	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵	
	*همکاران گرامی، خسته نباشید*	۲۰	جمع نمره